

Asociácia zamestnávateľských zväzov a združení SR

Materiál na rokovanie HSR SR
Dňa 03. marca 2025

č. 6)

Rôzne – Návrh na zmenu zákona č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarmi

Všeobecne k návrhu:

Asociácia zamestnávateľských zväzov a združení Slovenskej republiky predkladá návrh na zmenu Zákona č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarmi, ktorý vychádza z iniciatívy a praxe členov AZZZ SR. Súčasné znenie zákona podľa nášho názoru umožňuje monopolné postavenie zhotoviteľa požiarotechnického zariadenia a obmedzuje voľbu zákazníka. Súčasťou návrhu je aj jeho odôvodnenie a zhrnutie aktuálneho právneho stavu a jeho problémov.

Žiadosťou o zaradenie predmetného návrhu a jeho prerokovanie na plenárnom zasadnutí Hospodárskej a sociálnej rady Slovenskej republiky chceme iniciovať začatie riadneho legislatívneho procesu zmeny predmetného zákona v zmysle uvedeného návrhu.

Návrh na úpravu legislatívy týkajúcej sa opráv a kontroly požiarotechnických zariadení:

A. Aktuálny právny stav a jeho problémy

1. Aktuálne znenie § 11c ods. 8 zákona č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarmi („Zákon o ochrane pred požiarmi“):
"Opravovať požiarotechnické zariadenia a vykonávať ich kontrolu môže len fyzická osoba, ktorá absolvovala odbornú prípravu, podrobila sa overeniu vedomostí a má vydané osobitné oprávnenie od výrobcu požiarotechnického zariadenia alebo zhotoviteľa požiarotechnického zariadenia. Osobitné oprávnenie vydáva výrobca požiarotechnického zariadenia, zhotoviteľ požiarotechnického zariadenia a ich splnomocnený zástupca, ak majú sídlo v niektorom členskom štáte, na obdobie piatich rokov. Výrobca požiarotechnického zariadenia alebo zhotoviteľ požiarotechnického zariadenia, ktorý nemá sídlo na území členského štátu, určí na vykonanie uvedených činností na území Slovenskej republiky svojho splnomocneného zástupcu."
2. **Hlavné problémy súčasného znenia.** Súčasné znenie zákona spôsobuje viaceré problémy, najmä:
  - **Monopolné postavenie zhotoviteľa:** Súčasné znenie oprávňuje výlučne výrobcu a/ alebo zhotoviteľa požiarotechnického zariadenia vydávať osobitné oprávnenia, čo im dáva monopolné postavenie na trhu údržby a kontroly týchto zariadení. Prax je taká, že výrobcovia a zhotovitelia tieto oprávnenia nevydávajú žiadnej osobe mimo ich spoločnosti alebo kladú neprimerané nereálne požiadavky na jeho získanie.
  - **Obmedzená voľba zákazníka:** Zákazník je viazaný na konkrétneho výrobcu alebo zhotoviteľa, čo obmedzuje jeho možnosť vybrať si iného poskytovateľa služieb, ktorý by mu ponúkol výhodnejšie podmienky alebo kvalitnejšie služby. O tomto obmedzení výrobcovia a zhotovitelia vedia, a ich cenové ponuky sú preto často neprimerane vysoké z dôvodu chýbajúcej konkurencie.
3. V Zákone o ochrane pred požiarmi sú taktiež ďalšie ustanovenia, ktoré obmedzujú konkurenciu a vytvárajú dominantné postavenie výrobcovi / zhotoviteľovi požiarotechnického zariadenia alebo komponentu požiarotechnického zariadenia. Všetky tieto ustanovenia by mali byť rovnako upravené v nadväznosti na odôvodnenie uvedené ďalej v texte.

B. Navrhovaná úprava zákona:

Navrhované nové znenie § 11c ods. 8 Zákona 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarmi:

- *"Opravovať požiarnotechnické zariadenia a vykonávať ich kontrolu môže len fyzická osoba, ktorá absolvovala odbornú prípravu **v rozsahu a obsahu ustanovenom príslušným technickým predpisom**, podrobila sa overeniu vedomostí a má vydané osobitné oprávnenie. **Osobitné oprávnenie vydáva Prezídium HaZZ**, výrobca požiarnotechnického zariadenia alebo zhotoviteľ požiarnotechnického zariadenia, prípadne ich splnomocnený zástupca, ak majú sídlo v niektorom členskom štáte, **alebo iná oprávnená osoba určená osobitným predpisom**, a to na obdobie piatich rokov. **Výrobca požiarnotechnického zariadenia alebo zhotoviteľ požiarnotechnického zariadenia môže vykonávať opravy a kontrolu požiarnotechnických zariadení rovnakého druhu a typu aj u iných výrobcov alebo zhotoviteľov v zmysle technologických postupov, ktoré je povinný na požiadanie poskytnúť každý výrobca alebo zhotoviteľ požiarnotechnického zariadenia.**"*

Navrhované úpravy je potrebné doplniť aj do vykonávacích právnych predpisov, napr. vyhláška 169/2006 o konkrétnych vlastnostiach stabilného hasiaceho zariadenia a polostabilného hasiaceho zariadenia a o podmienkach ich prevádzkovania a zabezpečenia ich pravidelnej kontroly.

C. Odôvodnenie návrhu:

1. Navrhované znenie zabezpečuje možnosť **objektívneho a nezávislého udelenia oprávnenia** prostredníctvom nezávislého certifikačného orgánu, ktorý môže byť napr. Prezídium HaZZ.
2. Navrhovaná úprava ponecháva možnosť výrobcov a zhotoviteľov vydávať vlastné oprávnenia, čo zostáva efektívny spôsob pre vykonanie odbornej prípravy za podmienky, že existuje možnosť požiadať o oprávnenie nezávislý orgán – Prezídium HaZZ. Týmto sa **eliminuje konflikt záujmov**, ku ktorému dochádzalo v prípade, keď mal výrobca rozhodnúť o podmienkach a udelení oprávnenia svojmu konkurentovi.
3. Súčasná znenie zákona vytvára monopolné postavenie výrobcov a zhotoviteľov požiarnotechnických zariadení vo vzťahu k zariadeniam, ktoré vyrobili / zhotovili, čím je obmedzená konkurencia na trhu. Navrhovaná úprava **predchádza zneužívaniu dominantného postavenia, otvára trh viacerým poskytovateľom služieb, čo zvýši konkurenciu**, poskytne zákazníkom širšie možnosti výberu a umožní im porovnávať kvalitu a ceny služieb od rôznych subjektov.
4. Odstránenie povinnosti získavať oprávnenie výhradne od výrobcu alebo zhotoviteľa zjednoduší celý proces pre fyzické osoby, ktoré chcú vykonávať údržbu a opravy požiarnotechnických zariadení. Navrhovaná zmena **umožní širší prístup k oprávneniam a zjednoduší ich získavanie, pri zachovaní odbornosti**.
5. Súčasná znenie zákona môže byť v rozpore s právom EÚ, najmä s článkom 56 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ), ktorý zabezpečuje voľný pohyb služieb, a s článkami 101 a 102 ZFEÚ, ktoré zakazujú obmedzovanie hospodárskej súťaže a zneužívanie dominantného postavenia.

Tým, že súčasná legislatíva SR dáva výrobcom a zhotoviteľom výhradné právo na vydávanie oprávnení, obmedzuje prístup iných subjektov na trh a narušuje konkurenčné prostredie. Navrhovaná úprava odstráni tieto prekážky a podporí trh s väčšou transparentnosťou a konkurencieschopnosťou, čím harmonizuje legislatívu so smernicami EÚ.

Nadnárodné spoločnosti, ktoré sú negatívne dotknuté súčasnou legislatívou, sa v SR opakovane stretli so správaním výrobcov a zhotoviteľov požiarnotechnických zariadení, ktoré vykazujú známky zneužívania dominantného postavenia na trhu. Vzhľadom na monopolné postavenie, ktoré im súčasná úprava priznáva, tieto subjekty často obmedzujú prístup k oprávneniam pre iné spoločnosti alebo nastavujú nevýhodné podmienky pre ich udelenie. Takýto problém nevzniká v okolitých členských štátoch EU, kde konkurencia na relevantnom trhu nie je takto obmedzená a nedochádza teda k podobným deformáciám trhu.

6. Nové znenie zákona umožňuje výrobcovi a zhotoviteľovi vykonávať opravy a kontroly aj u iných výrobcov alebo zhotoviteľov, čím sa podporí technologická kompatibilita a širší prístup k službám. Táto úprava posilní konkurenciu medzi poskytovateľmi týchto služieb a umožní efektívnejšie poskytovanie služieb zákazníkom.

D. Ďalšie možné úpravy:

Do úvahy na možné riešenie prichádzajú aj iné možnosti, a to napríklad **špecifikácia odborných znalostí** priamo v zákone alebo vykonávacom predpise. Do legislatívy by sa mohli doplniť podrobnejšie požiadavky na odborné znalosti a zručnosti, ktoré musí spĺňať fyzická osoba žiadajúca o vydanie oprávnenia. To by zabezpečilo, že len kvalifikovaní jednotlivci budú môcť vykonávať opravy a údržbu požiarotechnických zariadení. Zároveň by malo byť zakázané výrobcovi a zhotoviteľovi klásť ďalšie, napr. extenzívne časové podmienky pre udelenie oprávnenia.

E. Záver

1. Pre nápravu aktuálneho protiprávneho stavu a štátom vytvoreného monopolného postavenia výrobcov a zhotoviteľov požiarotechnických zariadení na trhu je nevyhnutné právnu úpravu náležite upraviť a zaviesť transparentnosť a objektivitu, pri zachovaní odbornosti a bezpečnosti.
2. Navrhovaná úprava legislatívy prispeje k zvýšeniu konkurencie a transparentnosti na trhu, odstráni monopolné postavenie výrobcov a zhotoviteľov požiarotechnických zariadení, a zároveň zabezpečí súlad s právom EÚ. Úprava tiež zvýši kvalitu a dostupnosť služieb pre zákazníkov a umožní širšiu možnosť voľby poskytovateľov služieb.